

Rafał Niedbała

Kształtowanie się środowiska telewizyjnego w Olsztynie do 2002 roku

Media – Kultura – Komunikacja Społeczna 5, 317-334

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Rafał Niedbała

Kształtowanie się środowiska telewizyjnego w Olsztynie do 2002 roku

Słowa kluczowe: historia Telewizji Polskiej, telewizja w Olsztynie, media lokalne

Key words: history of Polish Television, television in Olsztyn, local media

Telewizja, jako środek masowego przekazu, ma szczególne znaczenie. Gdy w Polsce budziła się do życia, towarzyszyła jej nieklamana radość i wielki entuzjazm. Pomimo że dzieje telewizji ogólnopolskiej są powszechnie znane i doczekały się kilku publikacji, to znajomość historii telewizji w Olsztynie jest niewielka, a przybliżenie wiedzy z tego zakresu jest niezwykle ważne. Telewizja regionalna stanowi bowiem nie tylko źródło aktualnych informacji z miasta lub regionu. Jest też istotnym czynnikiem budowania więzi i tożsamości wspólnot lokalnych. Przenosi także do odbiorców opinie, poglądy, uczucia współmieszkańców, wyzwalając w nich większe zainteresowanie sprawami społeczno-kulturowymi, wreszcie – promuje lokalne inicjatywy, dążąc do rozwoju małych ojczyzn.

Na rynku wydawniczym nie ma żadnej książki, która ukazywałaby dzieje olsztyńskiej telewizji. Wiedza na ten temat jest rozproszona głównie w artykułach prasowych. Niniejsza praca stanowi prawdopodobnie pierwszą próbę przedstawienia olsztyńskiego środowiska telewizyjnego. Przybliży ona najważniejsze wydarzenia i postacie, które kształtowały środowisko telewizyjne w Olsztynie w latach 1957–2002.

Narodziny telewizji w Olsztynie

Początki historii telewizji w Olsztynie datuje się na drugą połowę lat pięćdziesiątych. Pod koniec 1957 roku zawiązał się Społeczny Komitet Budowy Stacji Telewizyjnej w Olsztynie, który zrzeszał kilkudziesięciu członków¹. Na jednym z jego posiedzeń, 23 kwietnia 1958 roku, wyłoniono kierownictwo. Przewodniczącym Społecznego Komitetu Budowy Stacji Telewizyjnej został ówczesny prezes Wojewódzkiego Związku Gminnych Spółdzielni, poseł do Sejmu, Stefan Kamiński. Jego zastępcą był inżynier T. Grabowski, a sekretarzem – redaktor naczelny olsztyńskiego radia, Bronisław Sałuda. Stanowisko kierownika grupy techniczno-organizacyjnej przypadło inżynierowi Michałowi Zaleskiemu. Sprawami finansowo-

¹ Zob. *Jeszcze w tym roku Telewizja w Olsztynie???*, „Głos Olsztyński” 1958, nr 62, s. 1.

-programowymi zarządzał inżynier Bojarski, który pełnił funkcję skarbnika Komitetu².

Za zgromadzone pieniądze kupiono 80-metrowy maszt telewizyjny, który został przywieziony do Olsztyna 12 kwietnia 1960 roku³. Nabytek pochodził z demontażu starej radiostacji w Krakowie⁴. W pierwszych dniach lipca zamontowano na nim urządzenia niezbędne do odbioru programu telewizyjnego⁵.

Dzięką temu dokładnie 14 lipca 1960 roku, o godzinie 16.00, w 550. rocznicę zwycięstwa pod Grunwaldem, został uruchomiony Radiowo-Telewizyjny Ośrodek Nadawczy. Maszt olsztyńskiej stacji stanął na Pięknej Górze w podolsztyńskim Pieczewie. Nadajnik telewizyjny wykonała tyska spółdzielnia „Piezoelektronika”⁶. Zasięg urządzeń przekaźnikowych wynosił od 35 do 40 kilometrów. Tym samym długo oczekiwane przez mieszkańców Olsztyna wydarzenie stało się faktem⁷.

Na uroczyste otwarcie telewizyjnej stacji przekaźnikowej przybyli ówczesni prominenci polityczni. Był wśród nich przewodniczący Społecznego Komitetu Budowy Telewizji w Olsztynie, poseł Stefan Kamiński. On jako pierwszy wygłosił mowę, w której dziękował budowniczym olsztyńskiego ośrodka za trud i ofiarność wniesioną zarówno w prace organizacyjne, jak i w montowanie niezbędnych urządzeń⁸. Następnie słowa do zgromadzonych gości skierował sekretarz Komitetu Wojewódzkiego PZPR, Kazimierz Rokoszewski, który powiedział między innymi: „Przed mieszkańcami naszego regionu odsłonią się kurtyny warszawskich teatrów, ukazując najlepszych twórców i artystów. Liczni wielbiciel sztuki i kultury będą mogli odtąd pasjonować się ciekawymi imprezami, które będzie można oglądać na ekranach telewizorów”⁹.

Funkcjonowanie Radiowo-Telewizyjnego Ośrodka Nadawczego w praktyce dawało możliwość odbioru telewizyjnego programu ogólnopolskiego, nadawanego z Warszawy¹⁰. Najlepiej dostosowane do odbioru programu w olsztyńskich warunkach były odbiorniki: „Turkus”, „Rekord”, „Jantar”, „Belweder I”, „Belweder II”¹¹. Jednakże działanie nadajnika często pozostawiało wiele do życzenia, gdyż był on podatny na usterki. W związku z tym przerwy w programie trwały czasem wiele godzin. W niektóre dni

² Zob. *Na marginesie ostatniego posiedzenia Zarządu Społecznego Budowy Telewizji w Olsztynie*, „Głos Olsztyński” 1958, nr 97, s. 4.

³ Zob. *Nadszedł maszt telewizji olsztyńskiej*, „Głos Olsztyński” 1960, nr 88, s. 1.

⁴ Zob. S. Wieczorek, *Nowy olsztyński Radiowo-Telewizyjny Ośrodek Nadawczy rozpoczął pracę*, „Głos Olsztyński” 1969, nr 166, s. 2.

⁵ Zob. *Maszt i łącze telewizyjne już są gotowe*, „Głos Olsztyński” 1960, nr 154, s. 5.

⁶ Zob. *Tu Telewizja Olsztyn*, „Głos Olsztyński” 1960, nr 167, s. 1–2.

⁷ Zob. *Pożyteczna lekcja na tematy TV*, „Głos Olsztyński” 1960, nr 166, s. 3.

⁸ Zob. *Tu Telewizja Olsztyn...*, s. 1–2.

⁹ Tamże, s. 2.

¹⁰ Zob. S. Miszczak, *Historia radiofonii i telewizji w Polsce*, Warszawa 1972, s. 439.

¹¹ Zob. *Pożyteczna lekcja...*, s. 3.

program wcale „nie szedł na wizję”, ale pomimo tego telewidzowie rzadko protestowali¹². Tak wyglądały początki XI muzy w stolicy Warmii i Mazur.

Tu Telewizja Olsztyn ...

Po tym, jak w Pieczewie stanął budynek stacji nadawczej i maszt, w głowach radiowców zrodził się pomysł na własny, olsztyński program telewizyjny. Sylwester Krakowski, wówczas główny inżynier rozgłośni olsztyńskiej, tak wspomina ten czas: „Już czuliśmy, już wiedzieliśmy, że telewizja ma przyszłość”¹³. Co ważne, zaraził on swoim zapalem Kazimierza Rokoszewskiego, sekretarza propagandy w Komitecie Wojewódzkim PZPR. Dzięki znajomościom jego oraz ówczesnego redaktora naczelnego Radia Olsztyn, Bronisława Sałuda, nadanie własnego programu telewizyjnego stało się z dnia na dzień bardziej realne. Tym bardziej, że w sprawę zaangażowało się spore grono radiowców i pracowników stacji nadawczej¹⁴.

Do ośrodka pieczewskiego trafiła przemysłowa kamera. Miała ona oficjalnie służyć do zasygnalizowania planszą zakłóceń na wizji sygnału nadawanego z Warszawy. Jednak na jednym ze wspólnych zebrań pracowników stacji nadawczej i radia ustalono, że skoro jest ona do dyspozycji, to warto ją wykorzystać przy emisji własnego programu telewizyjnego¹⁵. Do grona największych telewizyjnych zapaleńców należał redaktor Mirosław Tomaszewski, inżynierowie Michał Zaleski i Witold Nowosz oraz technik Ryszard Jankowski¹⁶.

Szesnastomilimetrowa kamera, będąca w posiadaniu olsztyńskich twórców telewizji, była z entuzjazmem wykorzystywana do kręcenia materiałów filmowych. Relacje z całego regionu tworzyli oni z myślą o pokazaniu ich we własnej telewizji, we własnym programie lokalnym. Przymiarki do wejścia na wizję, poprzedzone planszą „Telewizja Olsztyn”, wchodziły w ostateczny etap¹⁷.

Dzień 31 grudnia 1961 roku zajmuje szczególne miejsce w dziejach olsztyńskiej telewizji. Tego dnia wyemitowano pierwszy program. Jego twórcy byli bardzo dumni. To bezprecedensowe wydarzenie tak zapowiadał „Głos Olsztyński” w artykule zatytułowanym *Noworodek XI muzy*:

W niedzielę, 31 grudnia 1961 r., posiadaczy telewizorów w woj. olsztyńskim czeka nie lada niespodzianka. W dniu tym między godziną 12.30 a 13.15 zobaczymy po raz pierwszy program z olsztyńskiego studia telewizyjnego.

¹² Zob. R. Burzyk, *Żelazny wilk na szklanym ekranie*, „Gazeta Olsztyńska” 1997, nr 119, s. 5.

¹³ Tamże.

¹⁴ Zob. tamże.

¹⁵ Zob. tamże.

¹⁶ Zob. B. Osiński, *Telewizja w Olsztynie – historia i przyszłość*, „Co słyhać. Biuletyn Informacyjny Radia Olsztyn”, Olsztyn 2004, nr 6, s. 6.

¹⁷ Zob. R. Burzyk, dz. cyt., s. 5.

W audycji pozdrowienia noworoczne mieszkańcom Warmii i Mazur przekazał I sekretarz KW PZPR, Stanisław Tomaszewski¹⁸.

Ten historyczny program można było obejrzeć w 986 telewizorach, gdyż tyle było zarejestrowanych odbiorników w Olsztynie pod koniec 1961 roku. Nie oznacza to, że niespełna tysiąc osób zasiadło przed ekranami. Widownia była znacznie liczniejsza. Wielu posiadaczy telewizora skazanych było na gości, których głównym powodem wizyty był właśnie telewizor¹⁹.

Pierwszy program nadano ze studia urządzonego w budynku pieczewskiego Radiowo-Telewizyjnego Ośrodka Nadawczego; mieściło się ono w małej kuchence powiększonej o sąsiednią łazienkę. Monitory, przerobione z telewizorów, stały w innym pomieszczeniu. Inauguracyjny program prowadził redaktor Mirosław Tomaszewski. Z jego ust padły trzy magiczne słowa: „Tu Telewizja Olsztyn”. Audycja trwała czterdzieści pięć minut i poza noworocznymi pozdrowieniami składała się z krótkich, regionalnych informacji filmowych²⁰. Pierwszym olsztyńskim kamerzystą został Stanisław Ćwikła²¹. Marzenia olsztyńskich pasjonatów telewizji zostały więc spełnione. Bronisław Sałuda wyznaje:

Ale jeszcze półtora roku wcześniej o telewizji mogliśmy tylko w Olsztynie pomarzyć. A marzyliśmy od momentu, gdy z programem w pięćdziesiątym szóstym ruszyła Warszawa²².

Podczas premierowej emisji na ekranie ciągle pojawiały się paski, gdyż średniofalowy nadajnik pieczewskiego ośrodka zakłócał obraz. Sposób na uniknięcie tego rodzaju usterek był jeden – rozdzielenie części nadawczej telewizji od części studyjnej. W rezultacie studio przeniesiono do rozgłośni przy ulicy Lumumby 24. Pasjonatom telewizji udało się zdobyć łącznie niezbędne do przesyłania obrazu z Lumumby na przekaźnik w Pieczewie. Dokupili jeszcze kamerę, reflektory, generator oraz jeden monitor z prawdziwego zdarzenia. Następnie rozpoczęły się próby przesyłania obrazu. Przekaz obrazu nie budził zastrzeżeń i, co istotne, przebiegał bez zakłóceń. Olsztynianie byli już całkowicie gotowi do produkcji własnego programu telewizyjnego²³.

Po pierwszym programie pojawiły się następne. Ile i kiedy, trudno ustalić, gdyż istnieją w tej kwestii rozbieżności. Jedni bohaterowie tamtych wydarzeń twierdzą, że były jeszcze dwa kolejne. Drudzy wspominają o czterech następnych emisjach²⁴. Bezsporny jest jeden fakt. W niedzielę, 7 stycznia 1962 roku, pojawił się kolejny program olsztyńskiej telewizji. Mieszkańcy stolicy Warmii i Mazur mogli obejrzeć Olsztyński Tygodnik

¹⁸ *Noworodek XI muzy*, „Głos Olsztyński” 1961, nr 308, s. 2.

¹⁹ Zob. R. Burzyk, dz. cyt., s. 5.

²⁰ Zob. B. Osiński, dz. cyt., s. 6.

²¹ Zob. R. Burzyk, dz. cyt., s. 5.

²² Tamże.

²³ Zob. tamże.

²⁴ Zob. tamże.

Telewizyjny. Początek programu, który zawierał serwis informacyjny i rozmowę przed kamerą, wyznaczony był na godzinę 13.00. Na koniec audycji podano warunki konkursu na telewizyjnego spikera lub spikerkę²⁵.

Wstępne eliminacje tego konkursu odbyły się w studiu radiowym przy ulicy Lumumby. Naszpikowane językowymi łamańcami teksty skutecznie uszczupliły kilkudziesięcioosobowe grono chętnych do kariery telewizyjnej pań i panów. Ostatecznie najlepsza w konkursie na telewizyjnego prezentera okazała się blondynka z okrągłą buzią – Roma Jaśkiewicz²⁶. Ocena telegeniczności kandydatów została przeprowadzona w kuchennym studiu w Pieczewie. Nad przebiegiem konkursu czuwało nobliwe oraz kompetentne jury, na czele z Aleksandrem Sewrukiem – ówczesnym dyrektorem Teatru im. Stefana Jaracza w Olsztynie. Wszystko wskazywało na to, że Telewizja Olsztyn rozgości się na dobre na olsztyńskich ekranach. Poza wyżej wspomnianym castingiem wyodrębniono zespół dziennikarski i techniczny. Kadre operatorów wzmocnili filmowcy z Amatorskiego Klubu Filmowego „Grunwald”, między innymi Alfred Stefański oraz Jerzy Obłamski²⁷.

W istocie stało się inaczej. Rzeczywistość napisała inny scenariusz. Gdy wiadomość o działalności lokalnej telewizji w Olsztynie dotarła do Warszawy, wywołała zdziwienie i oburzenie. Właściwie tylko z jednego powodu – finansowego. Decydenci z Radiokomitetu obawiali się, że będą musieli dopłacać do olsztyńskiego ośrodka. Argumentem przeciwko Telewizji Olsztyn było także tworzenie się ośrodka w Gdańsku, który miał objąć zasięgiem województwo olsztyńskie. Mówiono też o technicznych przyczynach likwidacji ośrodka, jakimi miała być zła jakość obrazu. Na domiar złego w radiu zmieniły się władze, a nowej dyrekcji nie zależało tak bardzo na telewizji²⁸. W rezultacie program poprzedzony planszą Telewizja Olsztyn zniknął z ekranów. Nikt wówczas nie przypuszczał, że pojawi się dopiero po przerwie trwającej niemal trzydzieści lat. Prekursorom Telewizji Olsztyn należą się jednak słowa uznania i szacunku. Za ich sprawą Olsztyn był pierwszym miastem na wschód od Wisły, w którym garstka telewizyjnych zapaleńców z powodzeniem zrealizowała swoje marzenia²⁹.

Ostatecznie studio telewizyjne zostało zlikwidowane w drugiej połowie lat sześćdziesiątych³⁰. I choć Olsztyn nie dysponował już zapleczem telewizyjnym, to w 1965 roku doczekał się pierwszego własnego, stałego korespondenta Telewizji Polskiej. Tę funkcję pełnił Ryszard Czerwiński, który przygotowywał materiały filmowe głównie do Dziennika Telewizyjnego, czyli ogólnopolskiego serwisu informacyjnego³¹.

²⁵ Zob. *Olsztyński Tygodnik Telewizyjny*, „Głos Olsztyński” 1962, nr 5, s. 2.

²⁶ Zob. J. Uścińowicz, *Tu telewizja Olsztyn...*, „Gazeta Olsztyńska” 1992, nr 208, s. 3.

²⁷ Zob. B. Osiński, dz. cyt., s. 6.

²⁸ Zob. R. Burzyk, dz. cyt., s. 5.

²⁹ Zob. J. Uścińowicz, dz. cyt., s. 3.

³⁰ Zob. tamże.

³¹ Informacje uzyskane podczas rozmowy autora z Ryszardem Czerwińskim, 27 kwietnia 2005 roku.

Kolejne wydarzenie, mające wpływ na kształtowanie się środowiska telewizyjnego w Olsztynie, odnotowano w 1969 roku – 14 lipca nastąpiło bowiem oficjalne otwarcie nowego olsztyńskiego Radiowo-Telewizyjnego Ośrodka Nadawczego (RTON). Z tej okazji przybył do Olsztyna prezes Komitetu ds. Radia i Telewizji Włodzimierz Sokorski oraz minister łączności Edward Kowalczyk. Gości witał Stefan Kamiński – przewodniczący Społecznego Komitetu Budowy RTON w Olsztynie. Dokładnie o godzinie 12.00 nastąpił punkt kulminacyjny, czyli uroczyste uruchomienie przekaźnika telewizyjnego³².

Nowy Radiowo-Telewizyjny Ośrodek Nadawczy był położony w odległości około 4 kilometrów – licząc w linii prostej – od centrum Olsztyna, na wzniesieniu w Pieczewie. Posiadał maszt o wysokości 333,71 metra. Umożliwiał dobry odbiór programu telewizyjnego w promieniu około 70 kilometrów. Zainstalowana aparatura, produkcji czechosłowackich zakładów „Tesla”, zapewniała należytą, jak na tamte czasy, jakość pracy³³. Drugi co do wielkości maszt w Polsce otrzymał imię „Stefan”. Miało to symboliczne znaczenie, gdyż był to dowód wdzięczności dla przewodniczącego Społecznego Komitetu Budowy Stacji Telewizyjnej w Olsztynie – Stefana Kamińskiego³⁴.

Redakcja Programów Telewizyjnych w latach 1972–1994

W 1972 roku, zgodnie z decyzją prezesa Komitetu ds. Radia i Telewizji Macieja Szczepańskiego, tworzono przy rozgłośniach radiowych redakcje terenowe Telewizji Polskiej. Wcześniej z wnioskiem o utworzenie takiej jednostki wystąpił także ówczesny redaktor naczelny Radia Olsztyn – Tadeusz Ostojcki. Te okoliczności zadecydowały o powołaniu do życia w 1972 roku Redakcji Programów Telewizyjnych w Olsztynie. Jej siedziba mieściła się oczywiście w Radiu Olsztyn. W pierwszym składzie ekipy telewizyjnej znaleźli się: Kazimierz Biniaś, Janusz Resiak, Mieczysław Kurnatowski i operator Janusz Ulatowski. Pierwszym szefem redakcji został Kazimierz Biniaś³⁵.

Olsztyńska Redakcja Programów Telewizyjnych w początkach swojego istnienia nie dysponowała kamerą. Urządzenie pozwalające na rejestrowanie obrazu było wypożyczane z Amatorskiego Klubu Filmowego „Grunwald” oraz z garnizonu wojskowego. Dopiero po kilku latach do Olsztyna trafiła 16-milimetrowa, czarno-biała kamera filmowa marki Cannon³⁶. Pracownicy mieli etaty – w sumie pięć – w radiu. Dzień pracy zaczynał

³² Zob. S. Wieczorek, dz. cyt., s. 2.

³³ Zob. *RTON – Olsztyn*, „Głos Olsztyński” 1969, nr 170, s. 1.

³⁴ Zob. J. Uścińowicz, dz. cyt., s. 3.

³⁵ Informacje uzyskane podczas rozmowy z Kazimierzem Biniasiem, 18 kwietnia 2005 roku.

³⁶ Informacje uzyskane podczas rozmowy z Januszem Ulatowskim, 11 stycznia 2005 roku.

się z reguły o godzinie 6.30 bądź 7.00, a kończył najczęściej późnym wieczorem. Redakcja funkcjonowała siedem dni w tygodniu. Najbardziej zaś intensywnym dniem pracy była niedziela, gdyż, jak przynajmniej Kazimierz Biniaś, wówczas odbywało się najwięcej imprez artystycznych, które wymagały obecności telewizyjnych kamer³⁷.

Realizowane przez dziennikarzy materiały – głównie newsy – były pakowane w metalowe pudełka i wraz z dokumentacją wkładane do specjalnej koperty z nadrukiem. Tak przygotowaną paczkę przesyłano „pocztą dworcową” do Warszawy lub Gdańska. Olsztyńscy reporterzy na realizację tematów filmowych jeździli legendarną warszawą³⁸.

W latach siedemdziesiątych ośrodki regionalne stosowały praktykę udzielania miejsca na antenie sąsiednim województwom. W ramach tej praktyki 27 stycznia 1972 roku o godzinie 18.25 ukazał się po raz pierwszy Telewizyjny Kurier Olsztyński (TKO). Reporterzy i operatorzy, przygotowując materiały do inauguracyjnego wydania, odwiedzili Olsztyn oraz powiaty mrągowski, kętrzyński i giżycki³⁹.

Kolejne wydanie 20-minutowego TKO, w którym widzowie mogli obejrzeć między innymi relacje z Ostródy, Dobrego Miasta, Lidzbarka Warmińskiego, Bartoszczyca i Olsztyna, zostało wyemitowane 24 lutego⁴⁰. TKO ukazywał się, zazwyczaj, z miesięczną częstotliwością. Taka sytuacja istniała do 1974 roku. Ostatni raz program nadano 7 stycznia 1974 roku, w poniedziałek, między godziną 17.55 a 18.10⁴¹.

Telewizyjny Kurier Olsztyński był audycją o charakterze kroniki wojewódzkiej, poświęconej wydarzeniom z Warmii i Mazur. Składał się z od sześciu do dziesięciu odrębnych, dwu- bądź trzyminutowych tematów filmowych. Program przygotowywała olsztyńska redakcja programów telewizyjnych, niekiedy wspierana przez pracowników Warszawskiego Ośrodka Telewizyjnego. Kazimierz Biniaś, jako szef redakcji, zawoził gotowe taśmy z materiałami filmowymi do Warszawy. Tam odbywał się montaż, a następnie emisja Kuriera⁴². Należy podkreślić, iż TKO mogli oglądać również telewidzowie spoza naszego województwa, ponieważ ukazywał się on na antenie pierwszego ogólnopolskiego programu TVP. W sumie 22 wydania TKO stanowiły niejako wypełnienie luki w prezentowaniu lokalnej, olsztyńskiej tematyki w programie oferowanym przez Telewizję Polską na początku lat siedemdziesiątych.

W pierwszych dniach stycznia 1972 roku zawitała do Olsztyna telewizja w kolorze. Kolorowe audycje telewizyjne jako pierwsi systematycznie oglądali pracownicy Zakładu Urządzeń Radiotechnicznych i Telewizyjnych.

³⁷ Informacje uzyskane podczas rozmowy z Kazimierzem Biniasiem.

³⁸ Tamże.

³⁹ Zob. *Dziś Telewizyjny Kurier Olsztyński*, „Gazeta Olsztyńska” 1972, nr 22, s. 1.

⁴⁰ Zob. *Kolejne wydanie Telewizyjnego Kuriera Olsztyńskiego*, „Gazeta Olsztyńska” 1972, nr 46, s. 1.

⁴¹ Zob. *Program TV*, „Gazeta Olsztyńska” 1974, nr 5, s. 7.

⁴² Informacje uzyskane podczas rozmowy z Kazimierzem Biniasiem.

Oni właśnie zorganizowali specjalne pokazy telewizji kolorowej. Pierwsza taka projekcja odbyła się 9 lutego 1972 roku w Domu Środowisk Twórczych przy ulicy Mickiewicza. W trakcie spotkań olsztynianie mogli zapoznać się z jakością programów emitowanych w nowej, kolorowej technice⁴³.

9 maja 1972 roku z wizytą do telewizyjnego ośrodka nadawczego przybyli sekretarze Komitetu Miasta i Powiatu PZPR. W trakcie spotkania rozmawiano o perspektywach rozwoju telewizji w Olsztynie. Podczas dyskusji rozważano również szanse uruchomienia własnego programu telewizyjnego, lecz były one iluzoryczne, by nie rzec – żadne. Komitet ds. Radia i Telewizji nie przewidywał bowiem utworzenia, przynajmniej do 1985 roku, nowych lokalnych studiów telewizyjnych. Olsztyn musiał więc zadowolić się współpracą z gdańskim ośrodkiem. Każdy zdawał sobie sprawę, że w programie telewizyjnym nadawanym z Gdańska, a mianowicie w „Panoramie”, zbyt mało czasu poświęcało się Warmii i Mazurom, w tym także samemu Olsztynowi⁴⁴. Większa popularyzacja stolicy regionu, w telewizji podlegającej Gdańskowi, pozostawała jedynie w sferze marzeń. Zwierzchnictwo ośrodka gdańskiego nad olsztyńską redakcją telewizyjną ciążyło jeszcze przez kilkadziesiąt następnych lat.

W latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych redakcja telewizyjna w Olsztynie nadal miała status punktu korespondenckiego TVP. Była podległa rozgłośni Polskiego Radia w Olsztynie. Jedyne zmiany, które zachodziły w jej strukturach, miały charakter personalny oraz techniczny.

Nową postacią w środowisku był Wiesław Gawinek, który przybył do Olsztyna 1 marca 1975 roku, wzmacniając miejscową ekipę telewizyjną, liczącą wówczas dwie osoby – Biniasia i Ulatowskiego. Dziennikarz w olsztyńskiej telewizji pracował do 13 grudnia 1981 roku⁴⁵. Kolejnym pracownikiem redakcji terenowej w Olsztynie został Stanisław Pawliczak, znany w całej Polsce sprawozdawca sportowy. Pawliczak był na tyle wybitnym dziennikarzem, że objął, po Biniasiu, funkcję szefa redakcji. Jego karierę przerwała śmierć 14 listopada 1983 roku⁴⁶. W 1976 roku z redakcją zaczął współpracować Roman Kamiński. W 1982 roku objął on posadę rzecznika prasowego wojewody olsztyńskiego i tym samym rozstał się z telewizją⁴⁷.

W 1984 roku korespondentem TVP w Olsztynie został Bogumił Osiński⁴⁸. Jak miało okazać się później, postać wielce zasłużona dla telewizji w stolicy Warmii i Mazur. Bogumił Osiński miał do pomocy operatora kamery Janusza Ulatowskiego i realizatora dźwięku Andrzeja Sokołowskiego⁴⁹. W połowie lat osiemdziesiątych z redakcją współpracował także

⁴³ Zob. *Pokazy TV kolorowej*, „Gazeta Olsztyńska” 1972, nr 32, s. 4.

⁴⁴ Zob. *Sekretarze KMiP z wizytą w Ośrodku Telewizyjnym w Olsztynie*, „Gazeta Olsztyńska” 1972, nr 110, s. 4.

⁴⁵ Informacje uzyskane podczas rozmowy z Wiesławem Gawinkiem, 15 kwietnia 2005 roku.

⁴⁶ Informacje uzyskane podczas rozmowy z Lidią Pawliczak – żoną Stanisława Pawliczaka, 21 kwietnia 2005 roku.

⁴⁷ Zob. K. Berent, *Historia telewizji po olsztyńsku*, „Gazeta Olsztyńska” 2003, nr 250, s. II.

⁴⁸ Zob. *Za tydzień decyzja*, „Gazeta Olsztyńska” 1996, nr 163, s. 1.

⁴⁹ Zob. B. Osiński, dz. cyt., s. 6.

Mariusz Borsiak, ale po kilku miesiącach pracę reportera telewizyjnego zamienił na fach dziennikarza radiowego⁵⁰.

Wraz z upływem czasu redakcja telewizyjna dysponowała coraz lepszym sprzętem technicznym. W 1978 roku wzbogaciła się o kolorową kamerę Cannon, zaś w 1982 roku o profesjonalną kamerę dźwiękową Ariflex BL. W 1987 roku decydenci z Warszawy przydzielili na olsztyńskie potrzeby kamerę typu VHS – Blaupunkt⁵¹. Nowy sprzęt dawał większe możliwości w zakresie realizacji materiałów filmowych, które w omawianym okresie przesyłano do programu informacyjnego z Gdańska – „Panoramy”.

Trzeba dodać, że przygotowanie materiału do emisji było wówczas bardziej czasochłonne niż obecnie. Praca przy taśmie filmowej wymagała jej wywołania, wysuszenia i zmontowania, a to, niestety, musiało trwać. Dodatkowo czas oczekiwania na emisję newsa zwiększał się o czas drogi, jaką przesyłka, wieziona autobusem bądź pociągiem, pokonywała z Olsztyna do Gdańska⁵². W związku z tym dominowały relacje telefoniczne, zaś materiały filmowe trafiały na antenę z reguły z dwudniowym opóźnieniem⁵³.

Wydarzenia polityczne z przełomu lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych oraz początki ustrojowej transformacji nie pozostały bez wpływu na środowisko telewizyjne w Olsztynie. Upadek PRL-u i nadchodząca likwidacja Komitetu ds. Radia i Telewizji stwarzały nową szansę dla olsztyńskiego ośrodka. Szansę, którą w grodzie Świętego Jakuba chciano wykorzystać.

Już w 1990 roku został nadany, po blisko trzydziestu latach przerwy, własny, olsztyński program telewizyjny. Mieszkańcy Olsztyna i województwa mogli obejrzeć Olsztyński Program Eksperymentalny TV, w całości zrealizowany przez olsztynian⁵⁴. Pomysłodawcami tego przedsięwzięcia byli: radiowiec Wojciech Ogrodziński, dziennikarz telewizyjny Andrzej Wojnach oraz Bogumił Osiński. Trójkę dziennikarzy wspierali realizatorzy obrazu i dźwięku: Janusz Ulatowski, Bogdan Sentkowski i Tadeusz Murawski⁵⁵.

Emisja programu przypadła na Wigilię i święta Bożego Narodzenia. Autorzy przygotowali trzy godzinne bloki emisyjne, które ukazały się 24, 25 i 26 grudnia 1990 roku, na antenie Programu 1 TVP⁵⁶. Bogumił Osiński tak na ten temat pisze:

Trzy godzinne audycje zostały zgrane w wynajętym w Warszawie studiu telewizyjnej „Panoramy”. Zaproszony przez nas do udziału w programie zespół „Czerwony Tulipan” wykonał kolędy, które nagrywaliśmy na tle okna znanego z porannych „Wiadomości” ogólnopolskich. Całość emitowana zaś była z nadajnika w Olsztynie⁵⁷.

⁵⁰ Informacje uzyskane podczas rozmowy z Mariuszem Borsiakiem, 28 kwietnia 2005 roku.

⁵¹ Informacje uzyskane podczas rozmowy z Januszem Ulatowskim.

⁵² Zob. B. Osiński, dz. cyt., s. 6.

⁵³ Zob. *Zaproszenie do okienka*, „Gazeta Olsztyńska” 1995, nr 236, s. 15.

⁵⁴ Zob. *Tu telewizja Olsztyn!*, „Gazeta Olsztyńska” 1990, nr 248, s. 1.

⁵⁵ Zob. B. Osiński, dz. cyt., s. 6.

⁵⁶ Zob. *Tu telewizja Olsztyn!...*, s. 1.

⁵⁷ B. Osiński, dz. cyt., s. 6.

Olsztyński Program Eksperymentalny TV przedstawiał filmy o Warmii i Mazurach, wywiady ze znanymi ludźmi, reportaże i relacje z letnich imprez „Śpiewajmy Poezję” oraz „Pikniku Country”, etiudę o Gietrzwałdzie i Świętej Lipce, teledyski z udziałem Stefana Brzozowskiego i trzyodcinkowy film fabularny „Magma” Leszka Staronia⁵⁸.

W 1991 roku olsztyńska redakcja telewizyjna, dzięki operatywności Janusza Ulatowskiego, wzbogaciła się o profesjonalną kamerę Beta CAMSP. Nowy sprzęt kosztował 30 tysięcy dolarów amerykańskich. Użycie nowoczesnej kamery wydatnie przyspieszało proces przygotowania materiału do emisji i jednocześnie do historii przechodziły czasy rejestrowania tematów na taśmie filmowej⁵⁹.

Zakup nowej kamery to nie jedyne ważne wydarzenie 1991 roku – 29 stycznia powołano Fundację „Telewizja Warmii i Mazur”, której głównym celem było utworzenie ośrodka telewizyjnego w Olsztynie. Miał on początkowo emitować 30-minutowy, codzienny program lokalny na antenie Programu 2 TVP, w czasie zarezerwowanym dla regionalnych ośrodków. W praktyce oznaczało to zastąpienie gdańskiej „Panoramy” programem olsztyńskim⁶⁰. I choć szansa na realizację tego przedsięwzięcia była duża, to została zaprzeczona. Przedstawiciel fundacji Wiesław Gawinek nie ma wątpliwości, dlaczego:

zmiana stanowiska ówczesnego wojewody, p. Przedwojskiego, w kwestii budynku i działki dla przyszłej TV, przecięta wstępne uzgodnienia dokonane w Olsztynie z ówczesnym szefem Telewizji Polskiej p. Markiem Markiewiczem. Powstrzymała możliwe wówczas przekazanie przez TVP niezbędnego do emisji sprzętu⁶¹.

Po uchwaleniu nowej ustawy o radiofonii i telewizji, która weszła w życie w 1992 roku, marzenia o własnej telewizji publicznej trzeba było odłożyć na później. Ustawa ograniczała bowiem liczbę funkcjonujących ośrodków terenowych Telewizji Polskiej⁶².

W 1993 roku sieć telewizyjna Polonia 1 uruchamiała na terenie całej Polski stacje telewizyjne. W ten sposób, w lutym 1993 roku, zamiast telewizji publicznej w Olsztynie powstała komercyjna, lokalna stacja telewizyjna „Copernicus”. Wbrew pozorom, fakt ten wpłynął korzystnie na losy telewizji publicznej. Po pierwsze, część pracowników „Copernicusa” zdobyte doświadczenie, w kilka lat później, wykorzystwała dla dobra ośrodka telewizji publicznej. Po drugie, działalność prywatnej stacji udowodniła, że można nadawać regularne programy ze studia w stolicy Warmii i Mazur. Wpływowi ludzie z regionu dostrzegli zapotrzebowanie na audycje poprzedzone

⁵⁸ Zob. *Tu telewizja Olsztyn!...*, s. 1.

⁵⁹ Informacje uzyskane podczas rozmowy z Januszem Ulatowskim.

⁶⁰ Informacje w oparciu o prywatne zbiory dokumentalne Wiesława Gawinka.

⁶¹ Tamże.

⁶² Zob. J. Burniewicz, *Jestem olsztyniakiem*, „Kulisy Warmii i Mazur” 2000, nr 23, s. 3.

planszą „Telewizja Olsztyn”. Nic więc dziwnego, że coraz głośniejsz mówiono o wznowieniu starań na rzecz utworzenia własnej telewizji publicznej⁶³.

W 1994 roku pojawił się nowy program współtworzony przez ekipę telewizyjną w Olsztynie. Dokładnie 4 lutego, o godzinie 20.00, na antenie Programu 2 TVP, w paśmie zarezerwowanym dla regionalnych ośrodków, został wyemitowany pierwszy „EOL”, czyli 15-minutowy Elbląsko-Olsztyński Magazyn Telewizyjny o charakterze publicystycznym. Program ukazywał się co tydzień, w każdy piątek, i składał się z dwóch części: poświęconej sprawom Elbląga oraz dotyczącej wydarzeń z Olsztyna. Autorem części olsztyńskiej był redaktor Bogumił Osiński. Należy obiektywnie przyznać, że pojawienie się tej audycji nie zaspokajało w pełni potrzeb społeczeństwa Olsztyna⁶⁴. Niemniej relacje telewizyjne, przygotowywane przez olsztyńskich dziennikarzy, można było najczęściej ujrzeć właśnie w piątkowym magazynie „EOL” oraz gdańskiej „Panoramie”. Materiały z ważnych wydarzeń odbywających się na terenie Olsztyna przesyłano też do ogólnopolskich programów informacyjnych – jednak za pośrednictwem ośrodka w Gdańsku⁶⁵. Tak 165-tysięczne miasto nad Łyną zaznaczało swoją obecność w Telewizji Polskiej.

Przełomowy okres w dziejach olsztyńskiej telewizji

Sygnał do kontynuowania starań na rzecz uruchomienia ośrodka telewizyjnego w Olsztynie dał ówczesny wojewoda Janusz Lorenz. 25 marca 1995 roku zorganizował on spotkanie na temat planów powołania oddziału telewizji publicznej w Olsztynie. Do udziału w nim zaprosił przedstawicieli czterech miejskich inicjatyw telewizyjnych, które istniały na przełomie marca i kwietnia 1995 roku⁶⁶. Przychylność i poparcie władz lokalnych stanowiło niezbędny, podstawowy krok na drodze ewolucji olsztyńskiej telewizji, a druga połowa lat dziewięćdziesiątych okazała się rzeczywiście okresem systematycznego rozwoju telewizji publicznej w Olsztynie.

Na początku 1996 roku redakcją telewizyjną kierował Bogumił Osiński. Operatorem kamery wciąż pozostawał Janusz Ulatowski, który piastował to stanowisko przez 24 lata. Za dźwięk odpowiedzialny był Rafał Ulatowski – syn Janusza. Do grona współpracowników należeli dziennikarze z Radia Olsztyn: Mariusz Bojarowicz, Michał d’Obryn, Mieczysław Rudy i Mieczysław Sochacki⁶⁷. W 1996 roku korespondentem TVP został Jarosław Kowalski, który dziennikarskie szlify zdobywał w rozgłośni olsztyńskiego radia⁶⁸.

⁶³ Zob. B. Osiński, dz. cyt., s. 6.

⁶⁴ Zob. *Olsztyńskie problemy w nowym magazynie TV*, „Gazeta Olsztyńska” 1994, nr 25, s. 1.

⁶⁵ Zob. *Zaproszenie do okienka...*, s. 15.

⁶⁶ Informacje w oparciu o prywatne zbiory dokumentalne Wiesława Gawinka.

⁶⁷ Zob. *Kablowanie do Gdańska*, „Gazeta Olsztyńska” 1996, nr 32, s. 5.

⁶⁸ Zob. K. Berent, dz. cyt., s. II.

Działania, mające na celu przekształcenie olsztyńskiej redakcji w bardziej znaczącą instytucję telewizyjną, nasilały się wraz z początkiem 1996 roku. Największą aktywność w realizacji tego przedsięwzięcia wykazywali: szef redakcji telewizyjnej Bogumił Osiński, ówczesny wojewoda olsztyński Janusz Lorenz i posłanka Irena Petryna. 22 maja 1996 roku wymieniona trójka spotkała się w Warszawie z prezesem Telewizji Polskiej Ryszardem Miazkiem oraz wiceprzewodniczącym Zarządu, odpowiedzialnym za funkcjonowanie ośrodków regionalnych TVP, Aleksandrem Walczakiem. Spotkanie zaowocowało wstępnymi ustaleniami, w myśl których Bogumił Osiński miał nadzorować tworzenie zespołu redakcyjnego, a Janusz Lorenz sfinansować kupno profesjonalnej kamery i połączenia światłowodowego na linii Olsztyn – Gdańsk. Rozpatrywano również możliwość rozbudowy redakcji TVP w Olsztynie⁶⁹.

Konsekwentne starania przyniosły szybko rezultat. Jeszcze wiosną 1996 roku Zarząd Telewizji Polskiej, któremu przewodził Ryszard Miazek, podjął decyzję o utworzeniu w Olsztynie filii Telewizji Gdańsk⁷⁰. Kolejna pomyslna wiadomość dla telewizji w Olsztynie napłynęła 18 września. Wówczas Rada Nadzorcza Telewizji Polskiej zaakceptowała kandydaturę Bogumiła Osińskiego na dyrektora oddziału telewizji w Gdańsku. Nowe stanowisko redaktor Osiński objął 1 października. W związku z tym wszyscy wiedzieli, że nadchodzą lepsze czasy dla olsztyńskiej telewizji. Sam zainteresowany, po zaszczytnej nobilitacji, obiecał, że o telewizji w Olsztynie nie zapomni. I co ważne, słowa dotrzymał⁷¹.

8 stycznia 1997 roku Bogumił Osiński wystąpił z wnioskiem do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji o przydział częstotliwości telewizyjnej dla nadajnika w Olsztynie⁷². Pozytywne zaopiniowanie takiego wniosku stwarzało możliwość przygotowywania olsztyńskich programów na antenie lokalnej. Niestety, Ministerstwo Łączności wydało decyzję odmowną. Negatywny werdykt nie zniechęcił pomysłodawców, którzy postanowili doprowadzić sprawę do szczęśliwego finału⁷³.

W tym samym czasie trwało sukcesywne wyposażanie redakcji telewizyjnej w sprzęt niezbędny do pracy. W pierwszych dniach stycznia 1997 roku redakcja wzbogaciła się o profesjonalną kamerę, najnowszej generacji – Betason SC Sony⁷⁴. Do celów służbowych został przeznaczony prywatny samochód marki Opel Astra⁷⁵, a w kwietniu uruchomiono także stałe łącze wizyjne, pozwalające na bezpośrednie przekazywanie relacji reporterskich do studia w Gdańsku. Pomoc przy zakupie modulatora okazał wojewoda Janusz Lorenz. Funkcjonowanie łącza telekomunikacyjnego po-

⁶⁹ Zob. *Kamera raz!*, „Gazeta Olsztyńska” 1996, nr 101, s. 1.

⁷⁰ Zob. B. Osiński, dz. cyt., s. 6–7.

⁷¹ Zob. B. Osiński *do Gdańska!*, „Gazeta Olsztyńska” 1996, nr 183, s. 1.

⁷² Zob. B. Nowak, *Ile miasta w telewizji?*, „Gazeta Olsztyńska” 1997, nr 113, s. 5.

⁷³ Zob. K. Berent, dz. cyt., s. III.

⁷⁴ Zob. *Kamera na orkiestrę*, „Gazeta Olsztyńska” 1996, nr 251, s. 1.

⁷⁵ Informacje uzyskane podczas rozmowy z Bogumiłem Osińskim, 5 lutego 2005 roku.

między Olsztynem a Gdańskiem wpłynęło na częstszą obecność materiałów filmowych z Olsztyna w gdańskiej „Panoramie”⁷⁶. Trzeba dodać, że zastosowanie nowej techniki decydowało o aktualności relacji. Nie groziło im dwudniowe opóźnienie, jak było w przypadku dostarczania newsów autobusem lub samochodem. Do końca czerwca 1997 roku olsztyńska redakcja wzbogaciła się o zestaw do realizacji dźwięku reporterskiego i studyjnego oraz telewizyjny zestaw montażowy. To wszystko pozwalało w praktyce na montowanie nagranych materiałów na miejscu, zaraz po rejestracji⁷⁷. Wprowadzanie nowej techniki nadzorował Jarosław Kowalski, który objął po Bogumile Osińskim kierownictwo nad olsztyńską redakcją⁷⁸.

W 1997 roku ówczesny prezes zarządu Telewizji Polskiej, Ryszard Miazek, podjął decyzję o budowie pawilonu redakcyjnego w Olsztynie. Była ona jak najbardziej uzasadniona, ponieważ pomieszczenie, użyczone gościnnie przez Radio Olsztyn, stawało się za ciasne. Rozwijająca się redakcja telewizyjna potrzebowała większego obiektu, a nade wszystko bardziej funkcjonalnego⁷⁹. Istniało kilka koncepcji co do miejsca lokalizacji przyszłej siedziby olsztyńskiej telewizji. Jedna zakładała, by studio i całą redakcję umieścić w Radiowo-Telewizyjnym Centrum Nadawczym w Pieczewie. Inna mówiła o rozbudowie redakcji w Radiu Olsztyn⁸⁰. Ostatecznie ustalono, że redakcja przeniesie się do nowo wybudowanego obiektu w sąsiedztwie Radia Olsztyn⁸¹.

W 1998 roku złożono kolejny wniosek o przydział częstotliwości⁸². Jednak również i tym razem został on rozpatrzony odmownie. Argumentowano, że w najbliższej przyszłości nie przewiduje się przeznaczenia dla Olsztyna nowego kanału telewizyjnego. W marcu 1999 roku Bogumił Osiński złożył następny wniosek do zarządu TVP, by ten jeszcze raz wystąpił do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji o przydział częstotliwości telewizyjnej dla Olsztyna⁸³. Jednocześnie specjaliści z Instytutu Łączności we Wrocławiu wykonali ekspertyzę mówiącą, jaki nadajnik telewizyjny może być zainstalowany w Olsztynie. Wynik ekspertyzy dawał jedynie możliwość nadawania sygnału z Pieczewa – za pomocą nadajnika średniej mocy. To oznaczało, że program emitowany przez olsztyńską telewizję odbierany byłby w promieniu trzydziestu kilometrów od miasta⁸⁴.

Kamień węgielny pod budowę pawilonu redakcyjno-studyjnego olsztyńskiej telewizji został wmurowany 9 listopada 1998 roku⁸⁵. Z tej okazji przy ulicy Radiowej w Olsztynie zjawili się wiele ważnych osobistości. Z War-

⁷⁶ Zob. K. Berent, dz. cyt., s. III.

⁷⁷ Zob. B. Nowak, dz. cyt., s. 5.

⁷⁸ Zob. B. Osiński, dz. cyt., s. 7.

⁷⁹ Zob. K. Berent, dz. cyt., s. III.

⁸⁰ Zob. *Najpierw prezes, potem telewizja*, „Gazeta Olsztyńska” 1996, nr 104, s. 1.

⁸¹ Zob. *Bliżej telewizji*, „Gazeta Olsztyńska” 1997, nr 125, s. 1.

⁸² Zob. K. Berent, dz. cyt., s. III.

⁸³ Zob. *Wnioski zostały złożone*, „Gazeta Olsztyńska” 1999, nr 46, s. 5.

⁸⁴ Zob. K. Berent, *Telewizja średniej mocy*, „Gazeta Olsztyńska” 1999, nr 43, s. 5.

⁸⁵ Zob. *tenże, Kamień pod telewizję*, „Gazeta Olsztyńska” 1998, nr 219, s. 1.

szawy przybył były prezes zarządu TVP Ryszard Miazek. Lokalne władze reprezentował: wojewoda olsztyński Zbigniew Babalski, prezydent Olsztyna Janusz Cichoń i metropolita warmiński arcybiskup Edmund Piszcz. Uroczystość prowadziła prezenterka gdańskiej telewizji Małgorzata Motyl wspólnie z popularnym kierowcą rajdowym Krzysztofem Hołowczyem⁸⁶.

Na początku kwietnia 1999 roku redakcja olsztyńskiej filii Telewizji Gdańsk przeprowadziła się do nowej siedziby⁸⁷. Tym samym opuściła, po dwudziestu siedmiu latach, zajmowane pomieszczenie w Radiu Olsztyn. Oddany do eksploatacji budynek był pierwszą własną, autonomiczną siedzibą w dziejach telewizji w Olsztynie. Nowo wybudowany, trzykondygnacyjny obiekt ma 280 m² powierzchni. Znajdują się w nim pomieszczenia redakcyjne i techniczne, w których jest, między innymi, stanowisko do cyfrowego montażu⁸⁸.

Jednak największym walorem redakcyjnego pawilonu olsztyńskiej telewizji było studio. Jego wyjątkowość podkreślała scenografia – za przeszkloną ścianą rozpościerał się malowniczy park⁸⁹. Taka oryginalna aranżacja studia pozwalała widzom na pośrednie obcowanie z naturą, ponieważ sylwetka osoby prowadzącej program codziennie pojawiała się na tle fragmentu parku zmieniającego się w rytmie zmian pór roku⁹⁰.

Poprawa komfortu pracy i dogodniejsze warunki lokalowe zadecydowały o wzroście liczby współpracowników redakcji telewizyjnej. Grono powiększyło się nie tylko o dziennikarzy, ale również o operatorów obrazu, dźwięku oraz montażystów. Nową, młodą i dynamiczną ekipę wyłoniono w drodze konkursu. Osiński wspomina: „Po cyklu szkoleń prowadzonych przez specjalistów z Akademii Telewizyjnej latem 2000 roku zespół jest już gotowy do tworzenia i nadawania własnych audycji informacyjnych”⁹¹.

W nowe tysiąclecie Telewizja Olsztyn wchodziła z nowymi perspektywami. 21 lipca 2000 roku powołano do życia Redakcję Terenową Telewizji Polskiej w Olsztynie, z siedzibą przy ulicy Radiowej 24A. Uświetnili to wydarzenie zaproszeni goście: Robert Kwiatkowski – prezes zarządu TVP SA, Maciej Płażyński – marszałek sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Bogumił Osiński – dyrektor Oddziału TVP w Gdańsku⁹². Kierownikiem nowej instytucji został Jarosław Kowalski.

Tego samego dnia, o godzinie 8.00, wyemitowano pierwsze wydanie „Panoramy Warmii i Mazur”⁹³. Inauguracyjną audycję informacyjną, zre-

⁸⁶ Zob. *Kamień telewizyjny*, „Gazeta Olsztyńska” 1998, nr 220, s. 5.

⁸⁷ Zob. B. Osiński, dz. cyt., s. 7.

⁸⁸ Zob. K. Berent, *Telewizja średniej mocy...*, s. 5.

⁸⁹ Zob. M. Bartnik, *Studio z sówkami w tle*, „Nasz Olsztyniak” 2002, nr 41, s. 9.

⁹⁰ 1 stycznia 2005 roku Warmińsko-Mazurski Ośrodek Regionalny TVP w Olsztynie przekształcono w Oddział Terenowy TVP. W związku z tym zmieniono też scenografię – ta unikatowa, w skład której wchodziła szklana ściana, przestała istnieć.

⁹¹ B. Osiński, dz. cyt., s. 7.

⁹² Zob. *Telewizja przy Radiowej*, „Gazeta Olsztyńska” 2000, nr 170, s. 3.

⁹³ Zob. tamże.

alizowaną w całości w Olsztynie, przygotowywało 18 osób⁹⁴. Premierowe wydanie prowadziła Joanna Golon. Kilkunastominutowa „Panorama Warmii i Mazur” ukazywała się od poniedziałku do piątku o godzinie 8.00. Jej emisja odbywała się na antenie Programu 2 TVP w czasie zarezerwowanym dla regionalnych ośrodków, co pozwalało na odbiór audycji na obszarze całego województwa warmińsko-mazurskiego.

Od drugiej połowy 2000 roku lokalna telewizja publiczna w Olsztynie miała swoją siedzibę, zapewniającą należyte warunki pracy, profesjonalny sprzęt reporterski i studyjny, oryginalne studio oraz grupę energicznych ludzi, z pasją realizujących materiały filmowe. Wreszcie produkowała własny, regularnie ukazujący się program informacyjny. To wszystko powodowało, że stolica Warmii i Mazur nie była już białą plamą na telewizyjnej mapie Polski, jednak aktywność olsztyńskiej telewizji na arenie ogólnokrajowej była zauważalna dopiero po 2000 roku.

Od Redakcji do Ośrodka

Pomimo że wiele osób już od lipca 2000 roku olsztyńską telewizję publiczną określało mianem ośrodka, to formalnie miała ona status redakcji terenowej. A jej przekształcenie w upragniony ośrodek, jak pokazała przeszłość, wymagało upływu niespełna dwóch lat. Zanim to jednak nastąpiło, odnotowano kilka wydarzeń, które wpłynęły na kształtowanie się olsztyńskiego środowiska telewizyjnego.

Jeszcze 28 października 1999 roku Bogumił Osiński, niezniechęcony wcześniejszymi decyzjami odmownymi, złożył następny wniosek o przydział koncesji⁹⁵. Tym razem Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji pozytywnie zaopiniowała wniosek o przydział częstotliwości telewizyjnej dla nadajnika w Olsztynie. Następnie sprawa została skierowana do Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty. Tam znaleziono wolne pasmo i określono parametry techniczne na potrzeby olsztyńskiego przekaźnika⁹⁶. W rezultacie, późną jesienią 2001 roku, olsztyńskiej redakcji przyznano częstotliwość na 23. kanale – zwolnionym przez Canal+⁹⁷. Dzięki temu mieszkańcy

⁹⁴ Pracowali przy niej: Jarosław Kowalski (jako dziennikarz), Joanna Golon (prezenterka), Krzysztof Ligęzowski (realizator TV, montażysta, operator kamery), Piotr Zdunek (montażysta, operator kamery), Jarosław Podolak (operator kamery), Andrzej Zastawny (realizator dźwięku), Paweł Jasiński (technolog), Agnieszka Stanisławczyk (kierowniczka produkcji), Małgorzata Mrozowska-Krawczyk (wydawca programu), Bogumił Osiński (reżyser TV Panoramy Warmii i Mazur), Andrzej Białoskórski (reżyser TV Panoramy Warmii i Mazur), Izabela Kokot-Żebrowska (wizażystka) i Beata Olkowska (dziennikarka). Zob. K. Berent, *Historia telewizji...*, s. III.

⁹⁵ Zob. tamże.

⁹⁶ Zob. *Jest ośrodek telewizji publicznej*, „Gazeta Olsztyńska” 2001, nr 75, s. 5.

⁹⁷ Zob. J. Burniewicz, *Regionalna Trójka w Olsztynie*, „Kulisy Warmii i Mazur” 2001, nr 48–49, s. 7.

Olsztyna i okolic mogli oglądać program gdańskiej „trójki”, a w nim serwisy informacyjne przygotowane przez olsztyńską ekipę telewizyjną⁹⁸.

W niedzielę, 23 grudnia 2001 roku, nastąpiło oficjalne uruchomienie emisji programu regionalnego w Olsztynie⁹⁹. Tego samego dnia, o godzinie 21.30, redakcja terenowa TVP w Olsztynie przygotowała pierwszą, wieczorną „Panoramę Warmii i Mazur”. Od tej pory, w każdy dzień powszedni, ukazywały się już dwa programy informacyjne realizowane przez olsztyńską redakcję. Główne, wieczorne wydanie o 21.30 oraz poranne – w wersji fleszowej – o godzinie 8.20¹⁰⁰. Warto nadmienić, że poranna „Panorama Warmii i Mazur” była nadawana w tak zwanym paśmie rozszczeplalnym Programu 2 TVP, a więc docierała do mieszkańców całego województwa. Natomiast główne wydanie emitowano na antenie gdańskiej „trójki”, co zapewniało odbiór audycji w promieniu około 40 kilometrów od Olsztyna. Na większy zasięg nie pozwalał nadajnik o mocy 1 kilowata, zainstalowany na maszcie w Pieczewie¹⁰¹.

Pod koniec grudnia 2001 przebywał w Olsztynie Tadeusz Skoczek – członek zarządu TVP SA, zajmujący się oddziałami i ośrodkami telewizji publicznej. W takich słowach wyraził się na łamach „Gazety Olsztyńskiej” o lokalnej telewizji: „Olsztyński ośrodek to mały i ekonomicznie idealny ośrodek. Ma piękne studio. Są też pewne możliwości powiększenia struktur, oczywiście wraz z rozszerzeniem programu”¹⁰².

Możliwości powiększenia struktur, wraz z rozszerzeniem programu, zostały oczywiście wykorzystane. Już w sobotę 19 stycznia 2002 roku przeprowadzono rozmowy kwalifikacyjne z przyszłymi reporterami. Kandydatów oceniali, pod względem przydatności dziennikarskiej, dyrektor gdańskiego oddziału TVP Bogumił Osiński oraz kierownik olsztyńskiej redakcji terenowej TVP Jarosław Kowalski. Spośród dwustu chętnych przez wstępną selekcję przebrnęło prawie sześćdziesiąt osób. Ostatecznie szansę na wykazanie się w telewizyjnym rzemiośle otrzymało dziesięć osób¹⁰³.

Zwiększenie zespołu dziennikarskiego było, przyznając obiektywnie, niezbędne. Olsztyńska redakcja podejmowała bowiem stale nowe wyzwania. Dodatkowo, 3 marca 2002 roku, decyzją zarządu TVP SA powołano do życia program TVP 3 Regionalna o jednolitym profilu informacyjno-publicystycznym. A jego sztandarowy serwis informacyjny o nazwie „Kurier” dawał więcej czasu i miejsca na ogólnopolskiej antenie na materiały filmowe z Warmii i Mazur¹⁰⁴. Od 4 marca 2002 roku „Panorama Warmii

⁹⁸ Zob. *Olsztyn na wizji*, „Gazeta Olsztyńska” 2001, nr 299, s. 3.

⁹⁹ Zob. K. Berent, *Piękne studio i program*, „Gazeta Olsztyńska” 2001, nr 300, s. 5.

¹⁰⁰ Zob. J. Burniewicz, dz. cyt., s. 7.

¹⁰¹ Zob. K. Berent, *Telewizja pod choinkę*, „Gazeta Olsztyńska” 2001, nr 269, s. 4.

¹⁰² Tenże, *Piękne studio i program...*, s. 5.

¹⁰³ Katarzyna Fuszara, Wioletta Panasiuk, Michał Chodakowski, Michał Porycki, Robert El Gendy, Magdalena Wesołowska, Iwona Pacholska, Magdalena Golińska, Adam Krzykowski oraz Joanna Wilęgowska.

Zob. R. Radzymiński, *Telewizja w oblężeniu*, „Gazeta Olsztyńska” 2002, nr 17, s. 4.

¹⁰⁴ Zob. K. Berent, *Kurier o poranku*, „Gazeta Olsztyńska” 2002, nr 53, s. 4.

i Mazur”, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom widzów, ukazywała się już siedem razy w tygodniu, a wieczorne wydanie przeniesiono z godziny 21.30 na 21.45.

W kwietniu 2002 roku Redakcja Terenowa TVP w Olsztynie została przekształcona w Warmińsko-Mazurski Ośrodek Regionalny TVP, z siedzibą przy ulicy Radiowej 24A w Olsztynie¹⁰⁵. Ta ewolucja ograniczała się wyłącznie do zmiany szyldu, bo funkcjonowanie ośrodka nie różniło się nazbyt od działalności redakcji terenowej. Stanowisko kierownika w dalszym ciągu sprawował Jarosław Kowalski.

Olsztyński ośrodek dysponował najmłodszym zespołem redakcyjnym spośród wszystkich oddziałów Telewizji Polskiej. Ta młoda, zdolna i dynamiczna grupa dała się poznać jako niezwykle aktywne grono pracownicze, przygotowując nie tylko dwa wydania „Panoramy Warmii i Mazur” dziennie oraz magazyn olsztyński „EOL”. W kwietniu 2002 roku przygotowała ona także ponad sto relacji filmowych z najważniejszych wydarzeń w regionie do Telewizyjnej Agencji Informacyjnej¹⁰⁶. Zatem efekty pracy olsztyńskiej ekipy telewizyjnej można było zobaczyć w najbardziej popularnych serwisach informacyjnych telewizji publicznej, takich jak: „Teleexpres”, „Wiadomości”, „Panorama” bądź „Kurier”.

W taki oto sposób olsztyńskie środowisko telewizyjne stawało się coraz bardziej rozpoznawalne i uznawane. TVP 3 Olsztyn zaczęła odgrywać znaczącą rolę wśród 12 oddziałów i 4 ośrodków terenowych Telewizji Polskiej. Potwierdza te słowa wypowiedź Tadeusza Skoczka, ówczesnego członka Zarządu TVP SA:

Olsztyn jest w tej wielkiej strukturze Telewizji Regionalnej ważnym ośrodkiem, gdyż ważne i ciekawe na mapie Polski jest miejsce Warmii i Mazur. Wasz region jest bardzo charakterystyczny, o wyrazistym wizerunku i ważnym pod względem kulturowym, a telewizja lubi taką wyrazistość¹⁰⁷.

Zakończenie

Pomimo że kształtowaniu się środowiska telewizyjnego w Olsztynie towarzyszyło wiele wydarzeń i osób, to trzeba przyznać, że tempo rozwoju telewizji nie było zbyt dynamiczne. Stolica największego województwa w Polsce przez długie lata pozostawała miastem bez własnego ośrodka telewizyjnego. Nie oznacza to jednak, że nie podejmowano wysiłku mającego na celu zmianę niekorzystnej rzeczywistości. Do najbardziej znaczących wydarzeń należy zaliczyć: powołanie Społecznego Komitetu Budowy Stacji Telewizyjnej w 1957 roku, nadanie pierwszego własnego programu w 1961 roku,

¹⁰⁵ Zob. tenże, *Historia telewizji...*, s. III.

¹⁰⁶ Zob. tenże, *Ciekawe miejsca na media*, „Gazeta Olsztyńska” 2002, nr 107, s. 5a.

¹⁰⁷ Tamże.

utworzenie Redakcji Programów Telewizyjnych w 1972 roku, powołanie filii Telewizji Gdańsk w 1996 roku, przeprowadzkę do własnej siedziby w 1999 roku, wreszcie – uruchomienie Redakcji Terenowej Telewizji Polskiej w 2000 roku i jej przekształcenie w Warmińsko-Mazurski Ośrodek Regionalny Telewizji Polskiej dwa lata później

Jak łatwo zauważyć, olsztyńskie środowisko telewizyjne najintensywniej kształtowało się po transformacji ustrojowej z 1989 roku, gdyż mogło wówczas liczyć na wsparcie władz lokalnych, zainteresowanych funkcjonowaniem telewizji na własnym obszarze; poza tym prowadzenie własnego ośrodka telewizyjnego było już podstawowym wymogiem cywilizacyjnym. Postępujący rozwój techniczny stwarzał też ekipie telewizyjnej o wiele lepsze warunki pracy aniżeli prekursorom olsztyńskiej telewizji przed czterdziestu pięciu laty. Ostatecznie wieloletnie kształtowanie się środowiska telewizyjnego w Olsztynie zostało uwieńczone powstaniem ośrodka telewizyjnego w stolicy Warmii i Mazur, co było – i jest – niewątpliwą nobilitacją regionu i samego miasta.

Summary

Developing of the television environment in Olsztyn to year 2002

The main aim of the article is to present a history and a development of television in Olsztyn from its beginning in 1957 to 2002 – when Warmia and Mazury Regional Centre of Polish Television was open. The author writes about the actions, activities and the people who have created television in the capitol of Warmia and Mazury during almost fifty years. The reflections are based on many articles from local press, memories of the people who were involved in a process of creating television and the interviews with them. The author introduces the creators of television in Olsztyn – Ryszard Czerwiński, Kazimierz Biniś, Janusz Ulatowski, Wiesław Gawinek, Stanisław Pawliczak, Bogumił Osiński, Jarosław Kowalski.